

Dobro upravljanje

na lokalnom nivou

Dobro upravljanje je suštinski postulat svih društava zasnovanih na demokratiji, vladavini prava i ljudskim pravima.

Pet principa dobrog upravljanja – **odgovornost, transparentnost, učešće, nediskriminacija i efikasnost** – leže u srži održivog društveno-ekonomskog razvoja.

U novembru 2015. godine, Evropski PROGRES i 34 opštine na jugoistoku i jugozapadu Srbije potpisali su Memorandum o razumevanju u oblasti dobrog upravljanja. Tokom tri godine trajanja, ova partnerstva su dovela do jačanja kapaciteta, unapređenja pravnog okvira i uopšte do boljeg poštovanja principa dobrog upravljanja u opštinama koje učestvuju u programu.

Aktivnosti

Povezivanje principa dobrog upravljanja sa sprovođenjem opštinskih infrastrukturnih projekata kroz proces donošenja lokalnih politika i/ili propisa.

Podrška sprovođenju reformi lokalnog upravljanja, posebno unapređenju transparentnosti, koordinisanom planiranju, uspostavljanju lokalnih mehanizama odgovornosti, odgovornom upravljanju javnom imovinom i mekom učešću građana.

Izgradnja kapaciteta opštinskih stručnih centara za dobro upravljanje kroz obuke i studijsko putovanje u Švajcarsku.

Pružanje podrške za institucionalizaciju stručnih centara za dobro upravljanje.

Identifikacija i elaboracija prepreka i zastoja u primeni relevantnog nacionalnog zakonodavstva na lokalnom nivou, koji se odnosi na socijalnu zaštitu i zaštitu životne sredine.

Rezultati

16 LS usvojilo ili revidiralo
32 relevantna dokumenta u okviru
16 infrastrukturnih projekata.

13 opština sprovelo lokalne reforme upravljanja kroz usvajanje ili reviziju
21 regulative.

27 predstavnika opština ojačalo kapacitete kroz obuke i studijsko putovanje.

22 stručna centra za dobro upravljanje osnovana.

Preporuke za rešavanje identifikovanih izazova u vertikalnoj koordinaciji između LS i organa državne uprave koje bi trebalo da poboljšaju postojeće stanje u oblasti socijalne zaštite i zaštite životne sredine.

Република Србија

Program finansira EU

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra
Swiss Agency for Development
and Cooperation SDC

Sprovodi program

EVROPSKI
PROGRES

Povezivanje principa dobrog upravljanja sa infrastrukturnim projektima

Opština	Naziv projekta	Principi dobrog upravljanja
Babušnica	Unapređenje energetske efikasnosti	Odgovornost, efikasnost
Bela Palanka	Rekonstrukcija Osnovne škole „Ljupče Španac“	Odgovornost, efikasnost
Bojnik	Završetak vodovodne mreže	Odgovornost, transparentnost
Brus	Izgradnja Dnevnog centra za decu sa invaliditetom	Učešće, nediskriminacija
Bosilegrad	Razvoj kulture kroz poboljšanje infrastrukture	Odgovornost, transparentnost
Crna Trava	Unapređenje energetske efikasnosti	Odgovornost, efikasnost
Doljevac	Izgradnja pijace Pukovac	Odgovornost, transparentnost, učešće
Kuršumlja	Prema ekološki održivoj i odgovornoj zajednici kroz primenu koncepta energetske efikasnosti	Odgovornost, efikasnost, transparentnost
Lebane	Izgradnja Centra za hemodijalizu	Odgovornost
Leskovac	Unapređenje energetske efikasnosti u Osnovnoj školi „Trajko Stamenković“	Odgovornost, Efikasnost
Priboj	Rekonstrukcija administrativne zgrade u industrijskom parku	Odgovornost, transparentnost
Prijepolje	Rekonstrukcija sportske sale sa pratećom opremom	Odgovornost, transparentnost, učešće, nediskriminacija
Sjenica	Zamena azbestno-cementnih cevi	Odgovornost, transparentnost, učešće, nediskriminacija
Surdulica	Rekonstrukcija osnovne škole u selu Suvojnica	Odgovornost, transparentnost, učešće, nediskriminacija
Tutin	Izgradnja osnovne škole u Zapadnom Mojstiru	Odgovornost, učešće
Vlasotince	Izgradnja prihvatilišta za pse	Odgovornost, transparentnost

Primer dobre prakse

Uvođenje aspekta dobrog upravljanja u sprovođenje opštinskih infrastrukturnih projekata znatno je doprinelo usvajanju relevantnih politika i/ili propisa na lokalnom nivou.

U Vlasotincu i Bojniku problem sve većeg broja pasa lualica ublažen je kroz međuopštinsku saradnju izgradnjom Prihvatilišta za pse u Vlasotincu i zajedničkim komunalnim radom na tretmanu pasa lualica i finansijskom održavanju prihvatilišta.

Aktivnosti dobrog upravljanja imale su za cilj unapređenje principa odgovornosti i transparentnosti. Opština Vlasotince pripremila je Odluku o davanju javnog zemljišta na korišćenje bez naknade, Odluku o izgradnji objekta od javnog značaja, Pravilnik o hvatanju pasa lualica, kao i Odluku o sprovođenju komunalne delatnosti zoo-higijene. Obe opštine usvojile su zajedničke lokalne politike, odnosno Program za kontrolu i smanjenje pasa lualica i potpisale Sporazum o zajedničkom obavljanju komunalne delatnosti u okviru Prihvatilišta za pse.

Reforme lokalnog upravljanja

Paketi reformi	Opštine	Principi dobrog upravljanja
Transparentnost	Babušnica, Crna Trava, Lebane, Medveđa, Merošina, Nova Varoš, Raška, Tutin i Vlasotince	Transparentnost unapređena kroz usvajanje Akcionog plana za transparentnost.
Lokalni mehanizmi odgovornosti	Blace, Bojnik, Crna Trava, Nova Varoš, Prijepolje i Vlasotince	Odgovornost unapređena kroz usvajanje Odluke o osnivanju Radne grupe za upravljanje ljudskim resursima i Akcionog plana za delovanje grupe.
Koordinirano planiranje	Bela Palanka i Raška	Odgovornost unapređena kroz osnivanje Radne grupe za praćenje sprovođenja Strategije održivog razvoja i Akcionog plana za delovanje grupe.
Odgovorno upravljanje javnom imovinom	Lebane, Merošina, Raška i Tutin	Odgovornost i transparentnost unapređeni kroz usvajanje Odluke i Pravilnika o upravljanju javnom imovinom.
Meko učešće građana	Babušnica	Učešće osnaženo kroz usvajanje Pravilnika o konsultacijama sa javnošću.

Primer dobre prakse

Rezultati procene obavljene 2015. godine u 34 programske opštine obezbedili su smernice za sprovođenje reformi lokalnog upravljanja. Shodno tome, zajedno sa lokalnim samoupravama, program je pripremio pet reformskih paketa za unapređenje principa odgovornosti, transparentnosti, efikasnosti i učešća.

U cilju unapređenja dvosmerne komunikacije građana i lokalne samouprave, opština Babušnica je uvela paket za „meko učešće građana“ i usvojila Pravilnik o javnim konsultacijama koji na sveobuhvatan način reguliše predmet, proces, odgovornost, metode i ishode javnih konsultacija čime se povećava obim učešća javnosti i konkretizuje pojedinačna odgovornost organa uprave u procesu.

Očekuje se da će efekat ove vrste reforme povećati predstavljanje interesa građana i njihovih iskazanih potreba, kao i odgovornost javnih organa prema javnosti. Očekuje se da će postepeno jačanje motivacije građana za učešće uticati na razvoj zajednice uopšte.

Institucionalizacija dobrog upravljanja

Institucionalni okvir	Opštine
15 lokalnih samouprava uspostavilo je Radnu grupu za dobro upravljanje	Babušnica, Bela Palanka, Bojnik, Brus, Doljevac, Ivanjica, Lebane, Nova Varoš, Novi Pazar, Priboj, Raška, Sjenca, Surdulica, Vranje, Vlasotince
7 lokalnih samouprava uspostavilo je Savetodavno – stručno telo za dobro upravljanje	Blace, Bosilegrad, Bujanovac, Gadžin Han, Knjaževac, Medveđa, Tutin

Izgradnja kapaciteta za dobro upravljanje u opštinama

27

kontakt osoba
za dobro upravljanje

27 lokalnih samouprava

Aleksinac, Babušnica, Bela Palanka, Blace, Bojnik, Bosilegrad, Bujanovac, Crna Trava, Doljevac, Gadžin Han, Ivanjica, Leskovac, Lebane, Medveđa, Knjaževac, Nova Varoš, Novi Pazar, Preševo, Prokuplje, Priboj, Raška, Sjenica, Surdulica, Svrlijig, Tutin, Vranje, Vlasotince

obuke
o principima dobrog upravljanja

Program obuke održan je od novembra 2015. do aprila 2017. godine uz podršku stručnjaka za dobro upravljanje iz Švajcarske a koji je obuhvatio učenje o principima dobrog upravljanja kroz teorijski i praktičan rad sa učesnicima.

Program obuke sproveden je kroz održavanje pet treninga a svaki je sadržao uvod u pojedinačni princip dobrog upravljanja, praktične vežbe kroz proučavanje studije slučajeva na primeru kantona Bern u Švajcarskoj, diskusiju i pripremu radova o principima dobrog upravljanja sa aspekta njihove primene na lokalnom nivou u Srbiji.

Kao rezultat ovog procesa, pripremljene su dve publikacije o dobrom upravljanju na lokalnom nivou sa prikazanim iskustvima u Švajcarskoj i Srbiji.

provera
znanja

Program obuke okončan je pisanim testom održanim u aprilu 2017. godine, u kojem su učesnici, na realnom primeru, proverili nivo dostignutog poznavanja i razumevanja principa dobrog upravljanja i njihove konkretne primene u praksi.

studijska
poseta

Švajcarskoj

Studijska poseta Švajcarskoj organizovana je u junu 2017. godine uz učešće 25 predstavnika LS i jednog predstavnika Ministarstva za državnu upravu i lokalnu samoupravu.

Ova studijska poseta unapredila je znanje i razumevanje učesnika o praktičnim aspektima primene principa dobrog upravljanja u ispunjavanju svakodnevnih opštinskih poslova, kroz interaktivno učenje o odabranim temama iz iskustava opštinskih predstavnika iz Švajcarske.

Vertikalna dimenzija dobrog upravljanja

Socijalna zaštita

3

radionice održane u cilju identifikacije prepreka u primeni zakona i propisa na lokalnom nivou

Zaštita životne sredine

3

radionice održane u cilju identifikacije prepreka u primeni zakona i regulativa na lokalnom nivou

E-uprava

3

obuke za jačanje kapaciteta opština

Konsultativni proces je obuhvatio

23

opštine

11

lokalnih Centara za socijalni rad i pružalaca usluga socijalne zaštite

8

institucija sa nacionalnog nivoa

Konsultativni proces je obuhvatio

25

opština

11

institucija sa nacionalnog i regionalnog nivoa

Na obukama je učestvovalo

44

predstavnika LS

28

lokalnih samouprava

2

institucije sa nacionalnog nivoa

Rezultati

Definisane ključne preporuke za unapređenje vertikalne dimenzije između LS i organa državne uprave

Rezultati

Definisane ključne preporuke za unapređenje vertikalne dimenzije između LS i organa državne uprave

Rezultati

Tri lokalne samouprave razvile 17 novih e-usluga

